

HUS Kuvantaminen	MENETTELYOHJE	Versio: 10	s. 1/3
Radiologia	Natiivi	Voimaantulopäivä: 2.9.2019	
	Thoraxin natiiviröntgen		

Thoraxin natiiviröntgen

Kirjaaminen

- GD1AA** Thoraxin natiiviröntgen (**GD1YA** ilman lausuntoa)
GD1PA Thoraxin natiiviröntgen, yksi projektio **GD2YA** ilman lausuntoa)
GD1QA Thoraxin natiiviröntgen makuuasennossa **GD3YA** ilman lausuntoa)
GD1UA Thoraxin natiiviröntgen radiologian yksikön ulkopuolella (**GD5YA** ilman lausuntoa)
- **GD1UA:** sisältää natiivilisätyön
 - Annettu lääkeaine kirjataan kirjausohjeen mukaisesti. Kuvaan merkataan annettu varjoaine ja määrä.

Ota huomioon

- Jos sopet tai kärjet puuttuvat kuvasta, otetaan ”paikkokuva”, koko thoraxia ei kuvata uudelleen.
 - Jos kuva otetaan muuten kuin seisten, lisätään kuvaan merkintä kuvaustavasta (esim. istuen).
 - Sivukuvan puolenmerkkiä käytetään, jos kuva on otettu oikea puoli kuvailmaisimeen.
 - **Sydän-thorax** = tavallinen thorax
- Katetrin tai letkun paikan tarkistus** (esim. NML, CV)
- Jos sijainti jää natiivikuvan perusteella epäselväksi, voidaan radiologin tai potilasta hoitavan lääkärin määräyksestä käyttää matalaosmolaalista jodivarjoainetta (ei Gastrografinia®) katetrin / letkun täyttämiseksi. Vain lääkehoidon perusosion suorittanut hoitaja voi antaa varjoaineen potilaalle katetriin tai letkuun.

Translateraalikuva (PA/AP kyljellä maaten), aikuiset

- Kylkimakuu ainakin 5 min, ennen kuvausta, jotta neste ja ilma ehtivät siirtyä. Kuva uloshengityksen jälkeen.

Rajaus erityistilanteissa

- **kylkiluumurtumaepäily:** ihon pintaan
- **tehohoitoinen potilas:** yläreuna leukakulmaan, jotta intubaatioputken kärki ja kaulalta viedyt katetrit ja niiden komplikaatiot näkyvät
- **lapsi:** yläreuna äänihuulitasolle
- **lapsen vierasesine-epäily:** yläreuna nenänielun tasoon eli silmäkuopan alareunaan
- **osana lapsen murtumaseulaa:** kaikki kylkiluut näkyvä

Projektiot

Aikuiset

Peruskuvauk, myös tuberkuloosialtistus	<u>Seisten tai istuen:</u> PA/AP Sivu: konsultoidaan radiologia, jos kädet eivät nouse ylös <u>Maaten:</u> AP
Maahantulotarkastus, terveystarkastus tai lääkärintodistusta varten	Vain PA
Sarkoidoosin seuranta (taudin toteamisesta yli vuosi), pleurapunktiokontrolli, transbronkiaalibiopsian kontrolli	Vain PA
Pneumo- tai hemothorax kontrolli	PA / AP Sivu, dreenin laitton jälkeen 1. kontrollissa

HUS Kuvantaminen	MENETTELYOHJE	Versio: 10	s. 2/3
Radiologia	Natiivi	Voimaantulopäivä: 2.9.2019	
Thoraxin natiiviröntgen			

Letkun tai katetrin paikan tarkistus (esim. NML, CV)	AP / PA , natiivina. Kuvasta voidaan tehdä katetria / letkua korostava kopio.
Vierasesine hengitysteissä	PA/AP : sisäänhengityksessä PA/AP : uloshengityksessä Sivu : sisäänhengityksessä

Lapset

Peruskuvauus	Seisten tai istuen: PA/AP Sivu : ei kuvata, jos kädet eivät nouse ylös. Maaten : AP
Astman perusselvittely, perusterveen lapsen keuhkokuume-epäily	PA/AP
Tubialtistus tai sen epäily, maahantulotarkastus	PA/AP Sivu
Pasta-thorax	Kuvataan pystyasennossa. Lapsi nielee barium-varjoainetta. AP Sivu
Vierasesine hengitysteissä	PA/AP : sisäänhengityksessä – kuvassa näkyy nenänielu ja PA/AP : uloshengityksessä vain thorax. Toissijaisesti voidaan kuvata translateraalit molemmilla kyljillä sisäänhengityksessä (jolloin ylempi kylki on sisäänhengityksessä, alempi kylki uloshengityksessä)
Keskoskaappikuvaus	AP Sivu erikseen pyydettäessä. – vasemmalla kyljellä maaten, jos lapsen voi kääntää kyljelle Pneumomediastinumepäilyssä, tai jos lasta ei voi kääntää kylkiasentoon: selinmakuulla horisontaalisätein.

Kuvaustekniikka

Kuvausjännite	Aikuiset : 120–135 kV Lapset – esim. LKL, määritettävä laitekohtaisesti: Kuvaus automatiikalla 125 kV Käsiarvoilla AP/ PA: 105–125 kV Osaston ulkopuolella: 70 kV (keskoset ja vastasyntyneet) – 90 kV
Fokus	Iso
Hila	Aikuiset : käytetään ei käytetä, jos hilaton kuvaustapa on otettu käyttöön. 10 vuotta täyttäneet : käytetään, kun lapsi on normaalikokoinen. ei käytetä, jos hilaton kuvaustapa on otettu käyttöön Alle 10-vuotiaat : ei käytetä

HUS Kuvantaminen	MENETTELYOHJE	Versio: 10	s. 3/3
Radiologia	Natiivi	Voimaantulopäivä: 2.9.2019	
	Thoraxin natiiviröntgen		

Liittyvät ohjeet

HUS Kuvantamisen ohjeistus

- [Natiiviröntgentutkimusten yleisohje](#)
- [Potilaan säteily suojaus röntgentutkimuksissa](#)
- [Lapsen luustoröntgen \(ent. murtumaseula\)](#)
- [Thoraxin natiiviröntgen, hyvän kuvan kriteerit](#)
- [Thoraxin anatomia, natiiviröntgen](#)

Muut

- [Suositus tuberkuloosin tartunnan jäljityksestä](#) THL:n verkkosivu (19.1.2018)
- [Alahengitystieinfektiot \(lapset\)](#) Käypä hoito -suositus, 26.6.2015

Laatija: Merja Wirtanen

Muut laatijat: Aku Ahonen; Hanna Pietikäinen; Raija Seuri; Markus Sormaala; Tomi Suo-Yrjö

Liittyy tutkimuksiin: GD1AA Thoraxin natiiviröntgen; GD1PA Thoraxin natiiviröntgen, yksi projektiio; GD1QA Thoraxin natiiviröntgen makuuasennossa; GD1UA Thoraxin natiiviröntgen radiologian yksikön ulkopuolella;

Liittyy tutkimusryhmään:

Lisätieto: Sivukuvassa käytetään puolenmerkkiä, jos kuva otetaan oikea puoli ilmaisimeen.

Tunniste: 104

Jakelu, intranet: [Natiiviprosessi](#) > [Ohjeet omalle henkilökunnalle](#) > [1 Natiivikuvantamisen ohjeet](#) > [2 Kaulan ja rintakehän natiiviröntgentutkimukset](#)

internet: [Ammattilaiselle](#) > [HUS-Kuvantamisen ohjeet](#) > [Natiivitutkimukset](#) > [Röntgenin menettelyohjeet](#)